

Kodácsi Boglárka

Influenszerek az irodalomórán:

Álarcok, maszkok, pózok Kosztolányi *Pacsirtájában* és az influenszer-kultúrában

Kiinduló állítás (hipotézis)

- *A nevelési folyamat egyik célja, hogy önmagát biztonságban érző, álarc nélküli egyéniségeket segítsen az önismeret, a társadalmi beilleszkedés helyzeteiben. A társadalom csoportjai mindig is elvárásokkal élnek. Az elvárásokkal való megküzdés-elfogadás-betagozódás folyamatában szintén szocializációs jelenség, hogy a megküzdés helyett az elvárásnak megfelelő karaktert, alakot, maszkot öltünk. Ilyenkor az alkalmazkodás során nem az arc, az egyéniség feltárásával, hanem maszkok mögül, saját véleményét, indokait, személyiségét rejtve szólal meg az egyén. A társadalom mindig is felkínálta a maszkolás, a rejtőzködés, az idomulás formáit. A fogyasztói társadalomban egész arzenálja van azoknak a karaktereknek, melyek a siker, a kapcsolati tőke lehetőségét, a társadalomban való könnyű mozgás formáit kínálják. Az Instagram influenszereinek képein jól kiolvasható az influenszer által felépített karakter kellékei. Jelen oktatási segédanyag célja, hogy reflexívvé tegye a diákokat erre a jelenségre: segítse, differenciáltabbá tegye őket az érzelmek és a társadalmi álarcok felismerésében, elkülönítésében.*

Fókuszban lévő mű: Kosztolányi Dezső: *Pacsirta*

Egyéb lehetséges kapcsolódási pontok: vallomásos szövegek, levélregények, lélektani szövegek tanításakor

Cél:

- önismeret fejlesztése, önreflexió
- reakció saját környezetünkre, a legújabb, közösségi médiára vonatkozó trendekre
- Miként áll szemben egymással a külső manír, a felvett pózok és a belső lélek-, érzélemvilág?
- kapcsolódási pont a *Pacsirtával*: elfojtás, elfojtott problémákkal való szembenézés lehetőségei

Időkeret: dupla óra (2x45 perc)

Évfolyam: 12. évfolyam, de részlettanítással 10. évfolyamtól (téma érzékenysége miatt)

Osztálylétszám: 30 fő (lehet fél csoporttal is)

Felhasznált internetes oldalak:

- www.instagram.com
- <https://www.influencerkereso.hu/>

- <https://graziadaily.co.uk/fashion/news/social-media-stars-anxiety-depression/?fbclid=IwAR1uhBdGjj-lhnwGyjv6vCwOWLhZruJnYKycdeCRz-u9bnDua2fTH42QELY>
-

I. RÁHANGOLÓDÁS:

10 perc

Influenszerek képeinek megmutatása (szétosztani a képeket)

Vetítsünk ki egy-egy jellemző képet a következő felületekről.

Másképp is előkészíthetjük a megbeszélést: Az osztályt hat csoportra osztjuk. Egy-egy csoport megvizsgál egyet az alábbi Instagram-oldalak közül, és ők adják meg, hogy melyik képet vetítsük ki, elemezzük.

- <https://www.instagram.com/realbarbarapalvin/> (1. hely, szexuális vonzerő-babaarc)
- <https://www.instagram.com/arianagrande/> (eredetileg nagyon világos bőre van)
- <https://www.instagram.com/followannaofficial/> (a látszólagos természetesség mögött manírok, amik a videókból derülnek ki, beállítások, photoshop)
- <https://www.instagram.com/enjinight/> (szerepen belüli szerep)
- <https://www.instagram.com/attila/> (sport és sármos fellépés)
- <https://www.instagram.com/hiro26official/> (sport, vadság, macsó pózok)

Kérdések a képekhez:

4–5 fős csoportokban

- Mi jut eszedbe az alábbi képekről?
- Honnan, milyen felületről származhatnak a képek?
- Kit / kiket ábrázolnak a képek?

Felület, ahol megtekinthetők a legnépszerűbb magyar influenszerek:

<https://www.influencerkereso.hu/>

II. JELENTÉSTEREMTÉS:

1. Elfojtás és vetítés a Pacsirtában

30 perc (20 + 10 p.)

a) Olvasd el figyelmesen Pacsirta szüleinek írt levelét!

egyéni munka

b) Olvasd újra a levelet, majd jelöld aláhúzással azokat a részleteket, amikor Pacsirta tényleges érzései feltehetően eltérnek a levélben megfogalmazottaktól!

c) Fogalmazd meg az általa aláhúzott részleteknél a szöveg mellé jegyzetelve, mik lehetnek Pacsirta valódi érzései, gondolatai!

d) Milyen elemekből lehet arra következtetni, hogy Pacsirta nem valós érzéseit tükrözi a levél? (Ákos reakciója, Pacsirta figyelmeisége, másokért szenvedő magatartása, a „kilógó sorok”, egyéb reakciói – sírás a vonaton, a párnában → felgyülemlett feszültség – az elfojtásra lehetőség a levél)

Tarkövi puszta, 1899 szeptember 4.

Hétfő este, fél 7 órakor.

Édes jó szüleim!

Bocsássatok meg, hogy most írok tinektek, de eddig annyira elfoglalt a pusztai élet sok öröme, és vendéglátó rokonaim annyira gondoskodtak szórakoztatásomról, hogy levélírással csak ma este szakíthatok időt.

Napok óta keresek tollat.

Tegnap egyetlen tollat találtam Béla bácsi asztalán, az is rozsdás volt, a tintatartó pedig ebben a nagy melegben egészen kiszáradt. Berci unokaöcsém végre ezt az írónt bocsátotta rendelkezésemre. Kénytelen vagyok írónnal írni. Ezért is elnézésteket kérem.

Kezdem a legelején.

Kitűnően utaztam. Hogy megindult a vonat, és eltűntetek szemem elől, jó szüleim, bementem fülkémbe, melyben két kellemes, igen jómodorú utitársam ült, egy fiatalember és egy agg, katolikus lelkész. Én azonnal a tájék szemléletébe merültem, mely kedves változatosságával, üde színeivel lebilincselte érdeklődésemet, és figyeltem a természetet, mely csak a város falain túl bontakozott ki igazi pompájában, csak ott szólt lelkemhez az ő csöndes, vigasztaló szavával. Vele társalogtam egész úton.

Elgondolkoztam a múlttól és főleg tirólatok. Az idő röpiült. Késés nélkül érkeztem meg. Kocsival vártak. Este már rokonaim körében költöttem el az ízletes, párolgó vacsorát, kedélyes beszélgetés közben.

Nagyon szívesen fogadtak mindnyájan, Béla bácsi, Etelka néni és Berci is.

Csak egy nem örült jöttömnek: Tigris.

A hú, kedves kutya nem ismert meg, sokáig ugatott, vicsorította rám a fogát, morgott. Nem is mertem egyedül járni több napig. Ma reggel aztán a verandán megbékítettem. Kalácsomat tejbe mártottam és neki adtam. Most jó barátok vagyunk.

Hét év óta nem jártam itt, és azóta sok minden történt. Képzeljétek, a dombon kert van, délszaki növények, rododendronok, és kígyóút vezet le a kis érig, mely már nem olyan nádas, a szittyót kiirtották, csónakázni is lehet rajta, de csak tavasszal, most kiszáradt. Szóval, valóságos paradicsom.

Berci, kit negyedik gimnázista korában láttam utoljára, nálunk, Sárszegen, ezen a nyáron letette Pesten az érettségét, egy magánintézetben, meglehetősen nehezen, de már "érett", és jövőre Magyaróvárra megy, gazdasági iskolába.

Béla bácsi azonban kissé megváltozott. Haja a halántékán deres s én valahogy másképp képzeltem el. Nem is tudtam eleinte megszokni, néztem-néztem és mosolyogtam. Ő is nézett-nézett és mosolygott. Megöregedtem? - kérdezte tőlem.

- Nem - mondtam -, dehog. - Erre az egész társaság kacagni kezdett, s ő is kacagott.

Etelka néni sokat zsörtölődik velem, hogy annyit cigarettázik, erről azonban, úgy látszik, sohasem tudja majd leszoktatni. De már nem vacsorázik, csak egy pohár tejet iszik estefelé, cukor nélkül, és Aleuronát-kenyeret eszik hozzá, mellyel engem is váltig kínál, természetesen tréfából.

Ma is én vagyok a kedvence. Maga mellé ültet, megölel, megcsókol, és azt mondogatja, amit kislánykoromban: "Pacsirta, ne félj, míg engem látsz. De ha nem látsz majd, akkor félj, nagyon félj." Ezen mind a ketten nevetünk.

Nekem egész vacsora alatt rólátok kellett beszélnem. Mulattak azon, mennyire féltetek engem. "Rossz pénz nem vész el" - mondta Béla bácsi az ő aranyos humorával.

Éjfélig csevegtünk, és akkor bevezettek a vendégszobába. Hamar elszenderedtem a jó, puha ágyban.

Reggel aztán éktelen lármára ébredtem. Künn a verandán visítottak. Vendégek érkeztek Budapestről, valami Thurzó-lányok, kiket régebben meghívtak már, és ezek most egyszerre betoppantak. Reggelinél bemutatkoztak, megkértek, engedjem bevitetni a vendégszobába négy nagy bőröndjüket. Kérésüket szívesen teljesítettem. Egész délelőtt ott csomagoltak. Minthogy pedig én jobban szeretek egyedül lenni, magam indítványoztam, hogy csak maradjanak ott, én majd átmegek a kis szobába erre a pár napra, Etelka néni mellé.

Azóta a díványon alszom Etelka néni mellett, de itt kellemesebb. Én nem tudnék ezekkel a lányokkal rokonszenvezni. Zelma, a nagyobbik, olyan szecessziós. Cigarettázik és nem visel fűzöt. Naponta háromszor átöltözködik, ebédre, vacsorára és akkor is, amikor teniszezni mennek. Engem kinevet, mert mindennap nagy csokor mezei virágot hozok haza.

Szerinte a mezei virág ronda. Csak az orchideát és kaméliát kedveli.

Berci a kisebbiknek, Klárinak csapja a szelet. Az még egészen kislány, tizenhat éves. Elbújnak a szobában, este kiszöknek a kerekerdőbe, kíséret nélkül, és későn jönnek haza.

Etelka néni tegnap megkért, menjek velük, de én többet nem vállalom ezt a szerepet. Micsoda gyerekek. Úgy látszik azonban, komoly az ügy. Béla bácsi az asztalnál sokat bosszantja őket. Berci fülig pirul, Klári nem.

Másnap ismét új vendég érkezett, Olcsvay Feri, ki, azt hiszem, Zelma iránt érdeklődhet. Ő már figyelmes, előzékeny fiatalember. Hosszasabban foglalkozott velem. Kisütöttük, hogy szegről-végről rokonok lennénk. Megnéztem pecsétgyűrűjét, és a liliomról megállapítottam, hogy nyilván egy nemzetséghez tartozunk - a Boksa nemzetséghez? -, náluk azonban, állítása szerint, a mezőny nem vörös, mint a mi címerünkben, hanem arany, viszont a liliom nem arany, hanem vörös. Különbösen abban sem bizonyos, hogy a kisvárdai vagy a nagyvárdai Olcsvayak közül való-e. Senki sem volt képes pontos fölvilágosítást adni neki erre vonatkozólag. Apja azt hiszi, hogy a kisvárdai ág leszármazottjai, a Nemzeti Múzeumban pedig azt mondták, hogy valószínűleg a nagyvárdai Olcsvayak utódai. Szegény fiú, most nem tudja, hányadán van. Tanácsoltam, forduljon apához, ő könnyen eldönti. Feri meg is ígérte, hogy fölkeresi apát, mihelyt bemegegy Sárszegre.

Egyébként kitűnően mulatok. Kellemes ébredni a puszta zajára, a tehének méla kolompszavára és a galambok turbékolására. Milyen bájosak a picinyke sárgatollú csibék is, melyek csipogva bújnak a kotlósok szárnya alá. Milyen édes a mezei élet. Milyen gyönyörű az itteni munka. Szüretre készülődnek, a hordókat már kihozták a pincékből, Béla bácsi nagyban kénezi a dongáit. Hallom, nagy szüreti multság lesz, jó termés ígérkezik.

Most pedig elmondom, hogy töltöm itteni napjaim. Korán kelek, már hatkor, nézem a főszege napfölkeltét, sétálgatok Etelka nénivel, majd segédkezem a háztartásban. Azt mondja, hogy a konyhán én vagyok a jobbkeze. Délután Józsiával, a kertészfiúval bemegyünk a méhesbe, s nem győzöm eléggé bámulni a kedves méhikék szorgalmas munkáját. Józsi azon csodálkozik, hogy leány létemre milyen bátor vagyok. Bezzeg a Thurzó-lányok sikoltoznak, mihelyt egy méh feléjük repül.

Tudjátok, hogy nem szeretek henyélni. Horgolom is a sárga terítőt, pár nap múlva készen lesz. Most azonban már korán sötétedik.

Este hatfelé, hogyha meggyújtják a lámpát, Jókai regényét olvasom, "A kőszívű ember fiai"-t, melyet már ismertem, de csak most élvezem igazi szépségeit. Könnyezek Baradlay Ödönön és nevetek Tallérossy Zebulonon. Mennyire ismerte nagy írónk az emberi szív rejtelseit, és mily ékes szavakkal tudta ecsetelni. Sajnos, csak a második kötetet találtam itt, az első elkallódott valahol.

Ma este bál van Tarkövön, és a vidám társaság, a Thurzó-lányok, Berci és Olcsvay Feri Etelka nénivel átrándult, két fogaton. Engem is nagyon hívtak, de nem mentem el. Azt mondtam, hogy nincs ruhám. Én nélkületek nem érezném magam jól, s őszintén szólva, nem nagyon kecsegtet a Thurzó-lányok társasága sem. Aztán tegnap éjjel, egy felé, hirtelenül fájni kezdett a fogam (az, amelyet utóbb tömtek), úgy hogy fel kellett keltenem Etelka nénit is. Ne aggódjatok, nem sokáig fájt, mert rumot tartottam rá, az elmulasztotta. De féltem, hogy a fogam újra bolondozni kezd, ezért maradtam itthon Béla bácsival együtt a házat őrizni. Ő lefeküdt, én pedig meghitt szobácskában levelet írok nektek.

De milyen önző vagyok. Folyton magamról fecsegek, dicsekszem, panaszkodom, és egészen elfelejtlek benneteket, kik egyedül vagytok. Apa sokat dolgozik-e? Milyen új családfát rajzolt? Anya nem fárad-e el szegény, a takarításban? Nem nagyon rossz-e a vendéglői koszt? Egészségesek vagytok-e? Hiányzik-e nektek kicsit a ti rossz, háládatlan leányotok? Megtaláltátok-e a kamra kulcsát, melyet az utolsó percben a kék terítő alá tettem?

Minden gondolatom tinálatok van, és sokszor, mikor nevetünk, elszomorodom, mert látlak benneteket az ebédlőben, amint magatokban ültök, jó szüleim. Nincs is itt maradásom. Roppant tartóztatnak, veszekednek velem, hogy még egy hétig legyenek a vendégük, de én, bármily kellemes lenne még egy kis üdülés, semmi szín alatt nem maradok tovább, péntek este ígéretemhez híven otthon leszek a félkilences (8 óra 25 perc) vonattal. Alig várom, hogy újra szívemre ölelhessetek mindkettőtöket.

Sietek zárni soraimat. Még ma éjszaka el akarom küldeni a kocsissal, ki éjfél után áthajt Tarkőre a leányokért. Sokszor csókol és ölel titeket szerető leányotok

Pacsirta

Közös megbeszélés (megoldások ismertetése + kérdések megbeszélése)

10 perc

Kérdések a közös megbeszélés után:

- Milyen élethelyzetekben veszünk fel maszkokat, manírokat, pózokat?
- Mikor kell másnak mutatnunk magunkat, mint valójában vagyunk?
- Miért lehet arra szükségünk, hogy másnak mutassuk magunkat?

A regényhez kapcsolódó válaszelemek: Pacsirtánál elfojtás, a szembenézéstől való félelem, emellett a szülők védelme – a regény végén visszatérés a megszokott rutinhoz, miközben a ciklikusság kerekének egy foka már kitört – már semmi nem mehet úgy, mint azelőtt

2. Instagram poszt - állóképek

15 perc

a) Válassz ki minimum 5, általad aláhúzott részletet! Készíts ezekhez Instagram-bejegyzéseket! Jelenítsétek meg az általatok választott részleteket állóképekben úgy, mintha azokat éppen valaki fotózná Instagram poszt céljából!

kiscsoportokban

b) **Házi feladat:** Az elkészült állóképeket formáljátok valódi posztokká! Készítsetek fake-profil, ahová feltöltitek a képeket! Kommentbe írtok a képhez tartozó részleteket!

3. Esetmegbeszélés: Essena O'Neill esete

15 perc

Az eset bemutatás:

Tanári közlés + kép- és idézetkivetítés

- 14 évesen csatlakozott, 19 éves koráig fő bevétel, fő szenvedély
- legjobb időszakban: 2000 dollárt kapott egy-egy jobb posztért
- 600.000 követő
- 2015-ben kifakadt, lejött az Instagramról – NOT REAL LIFE jelszóval videoposzt
- 2019-ben újra csatlakozott (mert nem bírta a valódi életet)
 - visszatért régi életéhez, miként Pacsirta is, miután párnájába fojtotta könnyeit
- „Az Instagram a személyes bizonytalanság és szorongás feneketlen gödöré vált.”
- Az egyik képénél: Editor's note: Sometimes I get those days when I look at other girls' perfect instagram pages and I feel a desire to be one of those girls. I find myself wishing I was as pretty; as popular; as fun; and as happy as the images portray. I felt like "if only" I could be those girls, then I could truly be happy.
But you need to understand that this is **a toxic way of thinking**. What I needed to hear (and what we all need to hear) that this is not their real life. **They only show you what they want you to see.** They have bad days and emotional moments like the rest of us. Dont let those images deceive you into thinking that other people have perfect lives and you don't.

This isn't even about Essena, it is about the message that is being conveyed. And I think that message is absolutely worth sharing. [...] Life is more than what you show on social media. And you are more than enough.

Linkek:

- <https://graziadaily.co.uk/fashion/news/social-media-stars-anxiety-depression/?fbclid=IwAR1uhBdGjj-lhnwGyjv6vCwOWLhZruJnYKycdeCRz-u9bnDua2fTH42QELY>
- <https://www.instagram.com/essena.oneii/>

III. REFLEXIÓ

Véleményvonal vitával

15 perc

Állítás:

Az influenszerek legyenek őszinték.

A vita során várható néhány elem, kérdés:

- önmagunk védelme a szorongástól, megfelelési kényszertől, depressziótól
- álca, ha azt hisszük, ennyien szeretnek
- lesz-e elég követőnk, ha őszintén viselkedünk? – fontos ez nekünk?
- ha támadnak, mit támadnak – a pózt vagy a valós embert?
- népszerűség, márkagyűjtés lehetősége
- érdekel minket mások valós élete?
- kevésbé torzító hatással van a követőkre az őszinte kép?
- szembe tudunk nézni a saját problémáinkkal (akár követőként, akár influenszerként)?